

Dnr 426918
2020-09-15

Finansrapport tertial 2, 2020

Uppföljning av finanspolicyns riktlinjer och beslut tagna på delegation

Den av Kommunfullmäktige antagna finanspolicyn innehåller riktlinjer för kommunkoncernens tillgångs- och skuldhantering. I finanspolicyn regleras att rapportering ska ske till kommunstyrelsen i samband med delårs- och årsbokslut. Finansrapport tertial 2, 2020 är en åiterrapportering till kommunstyrelsen av tillgångs- och skuldförvaltningen per 31 augusti 2020.

Ekonomidirektören m. fl. har bemyndigande att på kommunstyrelsens vägnar besluta om upptagande av lån enligt KS beslut 2019-12-03 Dnr 19KS385. Finansrapporten är en åiterrapportering av beslut tagna på delegation under tertial 2, 2020.

Finansieringsrisk, jämförelse mot finanspolicy

Finansieringsrisk är risken att inte ha tillgång till det kapital som verksamheten kräver eller att finansieringen endast kan erhållas till ökade kostnader.

Tabell: Genomsnittlig kapitalbindningstid kommunkoncernen

Nyckeltal	Prognos framåt	2020-08-31	2019-12-31	2018-12-31
Ej under 2 år och samtliga lån ska kunna återbetalas inom 15 år	←	2,80 år	2,69 år	2,33 år
Högst 45% av lånestocken får förfalla inom 12 månader	←	28 %	33 %	32 %

Ränterisk, jämförelse mot finanspolicy

Ränterisk är risken att räntorna på marknaden rör sig upp eller ned över tid, vilket medför att räntekostnaderna för verksamheten förändras.

Tabell: Genomsnittlig räntebindningstid kommunkoncernen

Nyckeltal	Prognos framåt	2020-08-31	2019-12-31	2018-12-31
Skall vara 3 år med en tillåten avvikelse på max +/- 12 månader (2 - 4 år)	←	2,85 år	2,80 år	2,53 år
Minst 10% och högst 45% räntestjusteras varje 12 månaders period	←	28 %	33 %	26 %

Gävle kommunkoncern ligger rätt enligt finanspolicyen på alla nyckeltal, se ovan. Både kapitalbindning och räntebindning ligger stabilt och bedöms även göra det framledes.

Nyckeltal

Tabell: Gävle kommunkoncern, 2020-08-31 (2019-12-31)

	Koncernen
Total låneskuld, mnkr*	7 009,9 (6 549,9)
Snitt kapitalbindning, år	2,80 (2,69)
Snitträntebindning, år	2,85 (2,80)
Snittränta	0,98 % (1,28 %)
Kapitalförfall inom 12 månader, %	28 (33)
Ränteförfall inom 12 månader, %	28 (31)

* Låneskulden består av externt upptagna lån i kommunens internbank som förmedlas till koncernbolagen, samt externt upptagna lån i Gävle Stadshus AB genom internbankens försorg.

Känslighetsanalys

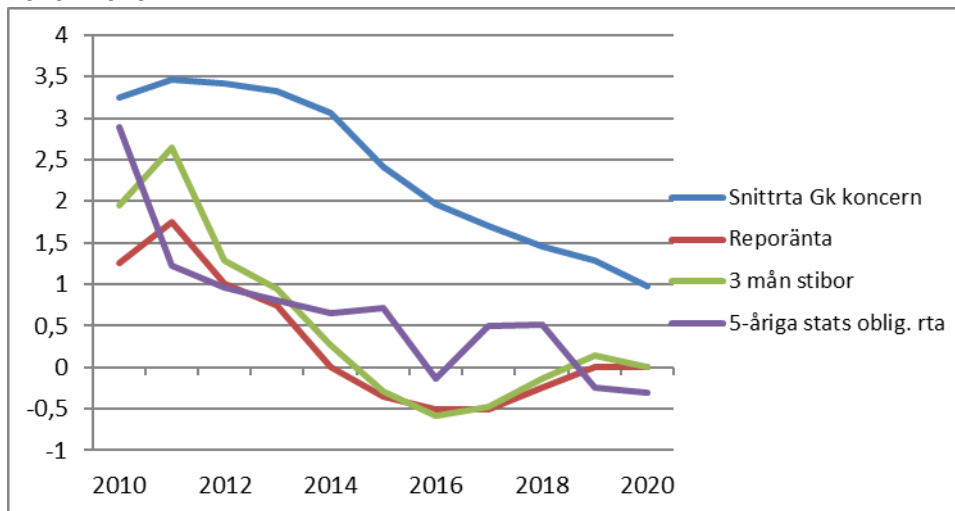
Kommunkoncernens resultat påverkas av ränterörelser. Kostnadsökningen på årsbasis vid 1 procentenhets ränteökning, på lån med rörlig ränta och fast ränta som förfaller inom ett år är 5,3 mnkr.

Tabell: Jämförelse mellan augusti 2020 och december 2019

	2020-08-31	2019-12-31
Riksbankens reporänta	0,0 %	0,0 %
Stibor ränta 3-månader	0,01 %	0,15 %
5-årig swap ränta	0,13 %	0,39 %
Inflationsutveckling, KPI	0,8 %	1,8 %

Räntehistorik

Jämförelse av Gävle kommuns snittränta mot andra räntor under perioden 2010 - 2020.

Ränteprognos

Tabell: Prognos kommunens upplåningsräntor per 2020-08-31

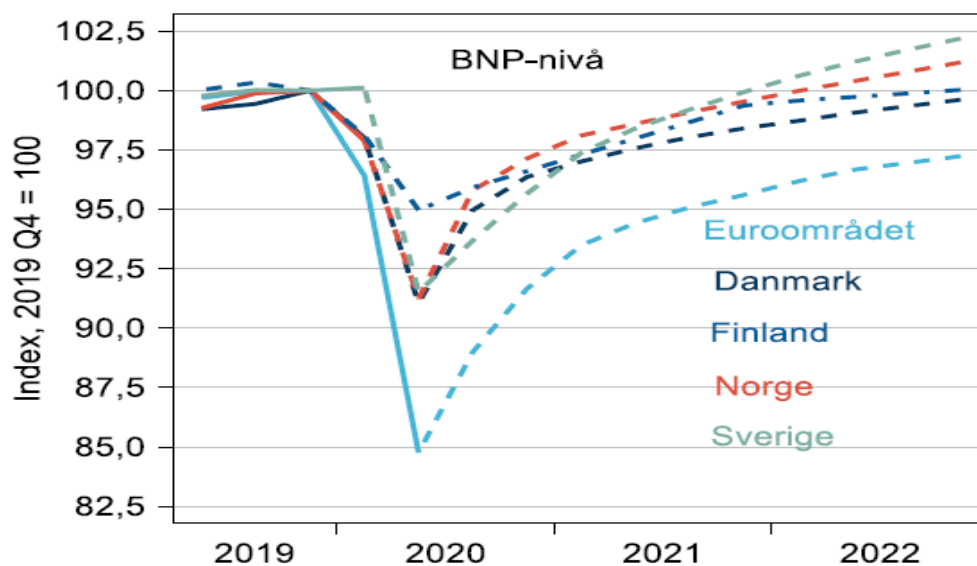
	2020-08-31	6 mån	1 år	2 år
Rörlig ränta*	0,15%	0,15%	0,20%	0,30%
2 års ränta	0,15%	0,15%	0,20%	0,30%
5 års ränta	0,30%	0,45%	0,50%	0,60%
10 års ränta	0,80%	0,85%	0,95%	1,00%
*knuten till 3-mån Stibor				

Marknadsläge/information

Ekonomi

Den mest intensiva fasen av Covid-19-pandemin har passerat och världen har börjat öppna upp. De nordiska länderna har hanterat pandemin på olika sätt men har alla ekonomiskt klarat sig bättre än övriga EU. Efter ett historiskt ras globalt under första halvåret ökar den ekonomiska aktiviteten återigen. Men företagens anställningsplaner är dämpade då osäkerheten kring den ekonomiska utvecklingen är fortsatt stor. Inflationen ser ut att missa målen även kommande åren. Den snabba återhämtningen på börsen indikerar å andra sidan att investerarna är positiva kring utvecklingen på längre sikt, pådrivet av centralbankers generösa stimulansåtgärder.

Dämpad återhämtning

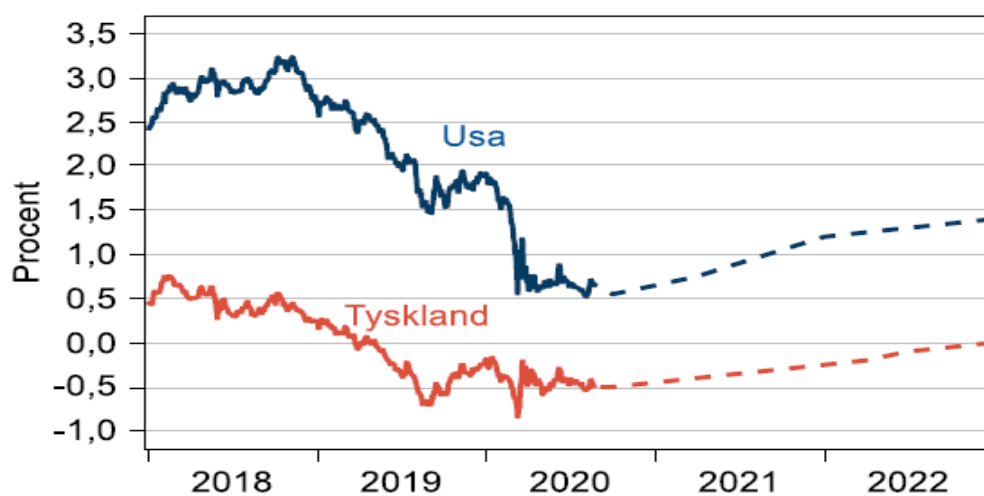

Källor: Macrobond och Handelsbanken.

Räntor

Inflationen (KPIF exkl. energi) bedöms ligga mellan 1,0 till 1,5 % de kommande åren och inflationsförväntningarna faller tillbaka. Riksbanken kommer sannolikt skifta fokus, från krisbekämpning till inflationsmålet. Det innebär att nuvarande QE-planer ligger fast till mitten av 2021 och reporäntan är kvar på noll procent under överskådlig framtid. Långa räntor bedöms också ligga kvar på låga nivåer framöver, se nedan.

Svag uppgång i långräntor

Källor: Handelsbanken och Macrobond

Internbank

SG-Ekonomi tillsammans med Norm Finanspartner undersöker för närvarande förutsättningarna för en mer effektiv internbank inom Gävle kommunkoncern. Idag lånar internbanken upp pengar externt, på finansmarknaden, för att sedan förmedla lånet och dess villkor, med en administrativ avgift till respektive bolag. Hanteringen är administrativt tung och ineffektiv både hos internbanken och ute i bolagen. Alla lån kräver att lånereverser signeras, lånen registreras i olika system, transaktionerna betalas in och ut på bankkonton, räntor betalas och bokförs, upplupna räntor bokförs och redovisas månadsvis. Denna administration har ökat och ökar i och med att lånevolymen stiger.

En effektivare internbank skapas om bolagens respektive skuld istället hanteras som en kredit på koncernvalutakontot. Kommunfullmäktiges årliga beslut avseende bolagens kreditram blir limiten på krediten i koncernvalutakontot.

Bolagen sparar räntekostnader då de endast betalar för nyttjandet av krediten. Lånereverser försvinner gentemot bolagen. Betalning av bolagens ränta administreras inom koncernvalutakontot och dras automatiskt månatligen, inga upplupna räntor behöver redovisas och bokas. Antalet intjänade arbetstimmar på internbanken och i bolagen är betydande. Internbankens externa lån blir större och färre, vilket på sikt kommer spara ett par miljoner kronor årligen i lägre ränta för kommunkoncernen. Med effektivare administration, och jämförelsevis mot idag lägre upplåningskostnader, finns möjligheten att mer strategiskt arbeta koncernövergripande med bland annat ökat fokus på Gröna Lån, lån för insatser med social hållbarhet, likviditetsprognoser, pensionsfrågor och ytterligare finansieringskällor.

För närvarande utreds eventuella skattekonsekvenser för Gävle kommunkoncern vad gäller en effektivare skuldhantering. Ytterligare en aspekt som utreds är hur bolagens finansnetto ska redovisas när deras respektive skuldportföljer ersätts av krediter i koncernvalutakontot. Räntekostnaden för bolagen blir den snittränta som internbanken betalar för hela den externa skulden plus den administrativa avgiften. Konsekvenser avseende framtida gröna lån behöver också utredas.

Kapitalisering Kommuninvest

Kommuninvest Ekonomisk Förening genomförde i april 2020-års föreningsstämma digitalt. Den stora sakfrågan var hur kapitaluppbyggnaden ska skötas framöver. Kommuninvest är inne i en period av snabb tillväxt. Prognoserna pekar på att utlåningen till kommuner och regioner kommer öka de närmsta åren. Detta skapar ett behov av ökat kapital.

Mot den bakgrunden antog stämman en offensiv plan för stegvis kapitaluppbyggnad fram t.o.m. 2024. I mer konkreta termer ska kommunernas insatskapital genom årliga ökningar höjas från 900 kr/invånare i dagsläget till 1300 kr/invånare år 2024. I september 2020 betalas förlagslånet tillbaka till Gävle Kommun. Detta belopp förväntas under november betalas tillbaka till

Kommuninvest och vara första steget i kapitaliseringen. Sedan följer årliga inbetalningar i juni år 2021-2024.

Gävle kommunkoncerns upplåning under 2020, jmf. med KF:s kreditram

Kommunfullmäktige har fastställt en kreditram 2020 för extern upplåning i koncernen, kommunen och per bolag. Koncernen har 4 641 mnkr kvar att utnyttja av kreditramen för 2020. Bolagen har totalt 2 649 mnkr kvar att nyttja av kreditramen för 2020. Kommunkoncernen ligger med ett plussaldo på 1 451,3 (236,1) mnkr på koncernkontot per 2020-08-31 och nyttjar ingenting av den för koncernkontot totala checkkrediten hos Nordea på 300 mnkr. Gävle kommun har ett positivt saldo på 1 517,5 (199,1) mnkr, se sammanställning i tabellen nedan.

Tabell: Gävle kommunkoncerns saldo på koncernvalutakonto, kredit på koncernvalutakonto, externa och interna lån per 2020-08-31

Enhet/Bolag (mnkr)	Banksaldo KvK	Checklimit*	Externa lån	Egna lån	Kreditram-2020	Kvar att nyttja**	Interna lån
Gävle Stadshus AB	-87,2	-200	0	-769	950	94	0
AB Gavlegårdarna	204,3	-300	-2 800	-100	3 400	704	0
Gävle Energi AB koncern	-2,2	-140	-550		1 180	628	415
Gävle Hamn AB	37,4	-100	-1 185		1 400	252	0
Gävlefastigheter koncern	-279,8	-731	-1 045		1 695	370	928
Gävle Parkeringsservice AB	-39,0	-70	0		160	121	0
Gästrike Vatten AB koncern	62,9	-250	-521		750	292	0
Gästrike Räddningstj. Förb.	72,1	0	0		0	72	0
Gästrike Återvinnare koncern	-37,5	-80	-10		140	93	0
Gästrike Ekogas AB	2,8	-20	-130		150	23	0
Summa bolag	-66,2	-1 891	-6 241	-869	9 825	2 649	1 343
Gävle kommun	1517,5	-300	0		300	1 818	0
Ej fördelat					175	175	
Summa	1451,3	-300	-6 241	-869	10 300	4 641	1 343
*Intern checkkredit							
extern kredit, Nordea							
** G=F+(B+D+E)							

Kommunen och bolagen har en kontinuerlig dialog angående likviditetssituation, lånebehov, saldon på respektive koncernvalutakonto alternativt nyttjande av koncernkredit, i strävan efter så effektiv likviditetshantering som möjligt. Ett sätt att effektivisera likviditetshanteringen ytterligare inom kommunkoncernen är att utveckla internbanken och låta bolagens respektive skuld ligga som en kredit på ett underkonto i koncernvalutakontot.

Redovisning av lån – upplåning, amortering och utlåning

Gävle kommunkoncern har under året ökat sin externa upplåning med totalt 460 mnkr. AB Gavlegårdarna har ökat sina lån med 300 mnkr. Gävle Hamn AB har ökat sina lån med 50 mnkr samt Gävle Vatten AB med 210 mnkr.

Tabell: Gävle kommunkoncerns externa upplåning per 2020-08-31

Låneskuld (mnkr)	IB, 2020-01-01	Upplåning	Amortering	UB, 2020-08-31	Andel %, Saldo
Kommuninvest	5 899,9	410		6 309,9	90,0%
Handelsbanken	50		50	0	0,0%
Swedbank	100			100	1,4%
NIB	100			100	1,4%
Cert. Swedbank	50	50		100	1,4%
Cert. Nordea	0			0	0,0%
Cert. SEB	100		100	0	0,0%
Cert. SHB	250	150		400	5,7%
Summa	6 549,9	610	150	7 009,9	100,0%
Varav GSAB borgen	769			769,0	
Exkl. GSAB borgen	5 780,9	610	150	6 240,9	

Tabell: Förmedlade lån till kommunala bolag per 2020-08-31

Förmedlade Lån (mnkr)	IB, 2020-01-01	Upplåning	Amortering	UB, 2020-08-31	Andel %, Saldo
GSAB	769			769	11,0%
AB Gavlegårdarna	2 200	200		2 400	34,2%
Gavlia koncernen	1 045			1 045	14,9%
Gävle Energi AB	650		100	550	7,8%
Gästrike Ekogas AB	130			130	1,9%
Gästrike Återvinnare	10			10	0,1%
Gävle Hamn AB	1 035	50		1 085	15,5%
Gävle Vatten AB	310,9	210		520,9	7,4%
Certifikat AB Gavlegårdarna	300	100		400	5,7%
Certifikat Gävle Hamn AB	100			100	1,4%
Summa	6 549,9	560	100	7 009,9	100,0%

Redovisning av nyupplåning, förmedlade lån under tertiäl 2, 2020-05-01 – 2020-08-31 (mnkr)

Nyupplåning	Kredittid	Kreditinstitut	Ränta*	Fast/rörlig	Belopp
Gävle Vatten	5 år	Kommuninvest	0,59%	Fast	50
Gävle Hamn AB	3 år	Kommuninvest	3 mån stibor+1,07%	Rörlig	50
Gävle Vatten AB	6 år	Kommuninvest	0,74%	Fast	160
Summa					260

Interna lån, s.k. reverslån (för dessa lån har inte internbanken något externt lån)

Gavlefastigheter AB har under 2020 amorterat sina reverslån med 207,9 mnkr. Gävle Energi AB har under 2020 amorterat sitt reverslån med 27,5 mnkr. Sammantaget uppgår den interna utlåningen från Gävle kommun till kommunala bolag och övriga med 1 451,5 mnkr.

Tabell: Utlämnade reverslån till kommunala bolag och övriga (mnkr)

Reverslån (mnkr)	IB, 2020-01-01	Upplåning	Amortering	UB, 2020-08-31
Gavlefastigheter AB	1 135,4		207,9	927,5
Gävle Energi AB	442,7		27,5	415,2
Bomhus Folketshus	5,8			5,8
Brynäs Fastighets AB	104,9		1,9	103,0
Summa	1 688,8		237,3	1 451,5

Gävle kommuns placeringar

Kommunfullmäktige beslutade 2018-06-18 § 12 Dnr 18KS24 i enlighet med Kommunstyrelsens förslag att uppdra åt styrelsen i Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB att utifrån föreliggande affärsmässiga förutsättningar avveckla Gävle kommuns ägande i bolaget genom likvidation eller försäljning. Gävle kommun tecknar inte en förlängning av sina försäkringar gentemot Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB. När bolaget väl har avvecklats måste Gävle kommun hantera de likviderade medlen. Kommunstyrelsen får i uppdrag att upprätta förslag till hur Gävle kommun ska hantera detta såväl ur ett organisatoriskt perspektiv som ett placerings perspektiv.

Stämman för Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB hölls 7 april. Där beslutade ägarna om utdelning samt att påbörja likvidering av bolaget. Utdelningen till Gävle kommun på 734 961 707 kronor skedde 20:e maj. Kvarvarande tillgångar i bolaget tillhörande Gävle kommun uppgår till 25 216 493 kronor.

Gävle kommuns anskaffningsvärde för aktierna i Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB är 708,74 mnkr som motsvarar bokfört värde i kommunen. Eget kapital i bolaget avseende Gävle kommuns cell uppgick vid stämman till 760,2 mnkr, varför realisationsvinsten beräknas till ca 51,5 mnkr.

Likviden från KSFAB skall vid kommande beslut om kommunplan hanteras i avseendet om medel skall avsättas för åtaganden (främst pensionsåtaganden) eller återlånas till kommunkoncernens verksamheter. Fram till beslut om hantering av denna likvid förstärker dessa medel likvidsituationen med anledning av Covid-19, där Kommuninvest har lämnat önskemål om längre framförhållning från kommunerna sida gällande behovet av nytt kapital samt att Gävle kommun har infört rutiner för att förstärka leverantörers och bolagskunders likviditet.

Martin Svaleryd
Ekonomidirektör